

N:o 132.

Af Herr C. J. Svensén: Om beviljande af anslag till förberedande arbeten å en stambana från Nässjö till Oscarshamn.

Ehuru Kongl. Maj:t, i sin nådiga Proposition om anslag till jernvägsbyggnadernas fortsättning, i fråga om jernbanssträckningen *Nässjö—Oscarshamn*, förklarar framställningarne om byggandet af denna bana icke för närvarande böra till någon åtgärd föränleda, emedan de ifrågasatta anslagen för år 1869 till jernvägsbyggnader icke ens ansetts medgifva fullföljden af vare sig östra eller norra stambanan, har jag likväl velat förnya min vid föregående riksdagar gjorda framställning härom, och får dervid på förhand förklara, att uppfattningen af tidsomständigheterna hos mig stadgat den öfvertygelsen, att just nu är rätta tidpunkten inne för påbörjande af detta jernvägsbyggnadsföretag och att hvarje uppskof dermed föränleder till oberäkneliga förluster såväl för orten i fråga, som för Staten i allmänhet.

Det är mig icke obekant, att man fäster ringa afseende på de omständigheter, som tala för de lokala intressena, då jernvägar inom vårt land äro i fråga; jag skall ej heller besvara med vidlyftigt ordande derom. Så mycket torde jag likväl böra nämna, att de 52 kommuner, som i underdånighet ingått till Kongl. Maj:t med begäran om banans byggande, representera en folkmängd af 112,341 personer med ett taxeringsvärde på fastighetsegendom af 51,247,680 R:dr. Hvarförutan flera kommuner sedermera till bestyrelsen för denna jernväg inkommit med underdåniga petitioner i lika syftning, men hvilka icke hunnit i behörig tid inlemnas; att bland de petitionerande, förutom jordbruksinnehafvarne i orten, märkas egarne till de flesta bruksegendomar derstädes, såsom Falsterbo, Totebo, Brusaholm, The Svedish Copper-Company, Wirum, Fogelfors, Fliseryds krutbruk, Klefva nickelverk, Qvill, Pauliström, Storebro, Hagelsrum, Rosenfors, Fredriksfors, Stensholms aktiebolag, Husqvarna gevärsfaktori, Haga

glasbruksbolag, m. fl.; och vill man påstå, att framställningarna röja lokalintresse, så vågar jag bemöta den invändningen med åberopande af de omständigheter, som hitintills blifvit ådagalagda, då frågor om jernvägsanläggning förvarit, att nemligen knappast någon enda jernväg kommit till stånd, om icke de lokala intressena undångjort förarbetena och nitälskat för sakens genomförande, utan att man kan påstå att det allmänna derpå förlorat.

Här föreligga dock för Staten de största fördelarne; sammanbindningen af öster- och vesterhafven genom en sammanhängande jernväg tvärs öfver hela landet torde måhända få räknas såsom denna jernvägs förnämsta företråde. För handeln och näringarne lärer den icke minst blifva fruktbärande och i strategiskt hänseende ha fackmän enstämmigt gifvit den ett framstående rum. Med Oscarshamn såsom jernvägens ändpunkt, skall denna stads förträffliga hamn, som de flesta vintrar varit så isfri, att fartyg deri kunnat inlöpa och finna en säker och rymlig ankarplats, blifva förnämsta villkoret för kommunikationens utveckling österut vintertiden, serdeles vidkommande Gotland och Öland samt kusterna på andra sidan Östersjön. Och att Statens jernvägstrafik i allmänhet skulle tillskyndas inkomster af denna bandel, derom kan man vara förvissad, då den blefve den enda kommunikationsled inne i landet, som berörde det eljest på dylika kommunikationer så vanlottade Kalmar län.

För att icke omständligare taga Riksdagens tid i anspråk, vill jag till frågans närmare belysning vidfoga och åberopa en af jernvägsbestyrelsen i December månad 1866 till Kongl. Maj:t ingifven underdånig petition i ämnet, jemte dervid fogade erinringar.

Tvifvelsutän är det af högsta vikt att under närvarande betryckta tider vidtaga åtgärder till förebyggande af den arbetslöshet och deraf följande elände, som påtagligen är att motse för den arbetande befolkningen, så vidt man ej vill, att fosterlandets bästa arbetskrafter skola, såsom nu, åtminstone i den ort jag representerar, är fallet, vända fädernejorden ryggen för att söka "sin lycka", sitt lifsuppehälle, långt bort i vestern på andra sidan verldshafvet; och jag ser intet närmare till hands stående medel för detta ändamål, än utförandet af de nödvändigaste jernvägsbyggnaderna i olika orter af landet, dock så att icke alltför stora summor dertill på ett ställe användas, ty sådant är i min tanke mindre förenligt med anspråken på arbetets jemna fördelning.

Hänförande mig för öfrigt till hvad vid föregående riksdagar i denna fråga blifvit anfördt, får jag vördsamt föreslå:

att Statens stambana från Göteborg öfver Falköping och Jönköping till Nässjö må på Statens bekostnad utsträckas till Oscarshamn; och att Riksdagen nu må bevilja ett belopp af 500,000 R:dr, att utgå till förberedande arbeten å denna bana.

Hithörande handlingar, planer och kostnadsförslag äro till Kongl Civil-Departementet inlemnade, hvadan vederbörande Utskott torde af dem taga del.

Stockholm den 25 Januari 1868.

C. J. Svensén.

Häruti instämma:

Oscar Hedenberg.

D. Danielsson.

N:o 133.

Af Herr **C. J. Svensén**: *Om frälseräntas aflösande och bestämmande af grund därför.*

En fråga, som bör intaga ett mera framstående rum på dagordningen vid denna riksdag, är onekligen den om våra grundskatters aflyftande från jordbruket; och ehuru jag antager, att Regeringen från sin sida framlägger förslag härom, har jag likväl ansett mig böra fästa Riksdagens uppmärksamhet å nödvändigheten af en snar, rättvis och dock billig lösning af denna, i vår modernäring så djupt ingripande, angelägenhet.

Vid 1863 års riksdag behandlades frågan af Representationen. Efter den